

efficiatur, qui sit a terræ globo, longe alius. Itaque aquæ centrum, cum universi centro, non erit idem. At cum et terræ tota partium gravitate, et centri appetitu, se ipsam, et ipsa conglobetur, in globum unum, et ipsa convolvetur. At videmus ipsam montibus, vallibus ingentibus, planiciebusque admodum distinctam. Non ergo omnes eius partes æque ad centrum universi tetenderunt. Aqua quoque ut et ipsa gravis est, et centrum appetens, rationabile est, omne quod potuit impedimentum attulisse, ne terra, universi centrum occuparet sola. Itaque terra, gravitatis partium inæqualitate, et aquæ impedimento, potius circa proprium suæ molis centrum est circumvoluta, quam circa universi centrum. Ex quibus sequitur necessario tria esse in mundi medio centra. Duo, aquæ, et terræ inter se distantia. Et universi centrum ab utrisque distans. Quod si concedatur, verum quoque erit, gravia quæque, non tam universi centrum petere, quam proprii globi centrum. Itaque respectu universi, eiusque centri, nec terra, nec aqua, nec earum partes ullæ erunt graves, ut pote quæ universi centrum minime petant. Quæ, cum istis disputatoribus absurdissima videantur, ad id confugiunt, ut dicant, ex tota aqua, et tota terra unum constari globum, cuius unum quoque fiat centrum, quod idem sit cum universi centro. Atque ita non tria, non duo, sed unum et terræ, et aquæ, et elementorum reliquorum esse, et universi denique centrum.

At vero dogma hoc peribit universum, si terræ gravitas, si gravitas aquæ de medio tollatur. Cur enim potius, gravitas partium duarum sit ea, quæ mundi centrum constituat, quam levitas longe maioris partis, æris nimirum? De quo dicitur, eum quia levis sit a medio ferri, sursum. Quod si id admittatur, ut rationi consonantius, quia maior mundi pars præstantior, et dignior in eo est, putanda, gravitas indigniorum partem nullam habeat in centro mundi constituendo, aut auctoritatem, aut potestatem. Quod si omnino, omnis et gravitas et levitas tollatur ex universo, quod Plato fecit, quod fecit Aristoteles, ridenda erunt, quæcumque de gravitate, aut levitate terræ, aquæ, et æris, centrisque tum eorum, tum universi sunt disputata. De sententia autem Platonis, qua omnem gravitatem, et omnem levitatem de mundo sustulit, nulli dubium esse potest. Eandem quoque fuisse Aristotelis sententiam, sui omnes in dubium sunt vocaturi, nisi apertius significetur. Id itaque ostendamus. Uno contrario in natura posito, ponitur, et alterum. Ergo et e contra uno contrario sublato, auferetur et aliud. Sed in natura nihil leve est. Ergo nihil grave. Nihil autem leve esse, Aristoteles docuit, præcer ignem. Ignis aut nullus levis est. Ergo nulla levitas, ergo nulla gravitas. Tria genera ignium Aristoteles posuit. Ignis sphaera, ignes æreos. Ignem hunc nostratem. Ignem sphaericum nullum esse sub Luna, iam est a nobis demonstratum. At esto, sit ibi ignis sphaera, ibi certe levis non est.

Non enim πρὰς τὸ ἔσχατον τοῦ παντὸς ad extremum universi fertur. Sed suum locum nactus, vel quietem agit, vel fertur circulo, neutro modo levis est dicendus. Neutro enim modo ad extremum fertur, et si ferretur, non natura, sed vi ferretur, non aliter ac dicit ipse.

Ἄνω δ'εἰς τὴν τοῦ πυρὸς, ἀναιρουμένου τοῦ πυρὸς οὐκ αἰσθήσεται ὁ ἀήρ, ἀλλ' ἢ βία.

“Sursus vero, in ignis (regionem) sublato igne non feretur ær, nisi vi.”

Itaque si ille sphaericalis ignis in æthera feratur, vi ferretur, et non natura. Ille ergo sphaericalis ignis nullo modo levis est. At nec ignes ærei, stellæ cadentes, nubes, candelæ, capræ, cometæ, tales alii, sursum non feruntur, sed vel in latus, vel est deorsum, ergo ærei ignes non sunt leves. De igne vero hoc nostrate, quam duplex est, anthrax, et flamma, alter sine dubio sursum non fertur. Flamma vero, nullum proprium hent motum, sed et in latera, et deorsum, et sursum, fumum semper sequitur. Non ergo per se sursum fertur, cum nec ad sui totalitatem, nec ad mundi extremum unquam perveniat, non est ergo dicenda esse levis. Et si maxime levis sit, nihil ad rem nostram. Non est enim cum elementis comparanda flamma, de quorum levitate, et gravitate disputamus. Nullus ergo ignis sui natura levis est. At nec ær levis est, Aristotele docente.

Ἐν τῇ αὐτοῦ γὰρ χώρα πάντα βαρὸς ἔχει, πλὴν πυρὸς καὶ ὁ ἀήρ.

“In sua enim regione, omnia gravitatem habent, præter ignem, et ær.”